

Değerli Meclis üyeleri, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi şahsım ve Yönetim Kurulu adına saygıyla selamlıyorum.

2018 yılının 3. çeyreğinde yaşanan ülkemize yapılan ekonomik saldırılardan dolayı başta biz sanayiciler olmak üzere ülke olarak hepimiz çok zor günler yaşadık. Bu günleri kısmen geride bırakmış olsak da toparlanma sürecinin sağlıklı bir şekilde devam edebilmesi için kontrolü elden bırakmamamız gerektiğini belirtmek isterim. 2019 yılına ekonomimiz 2018 yılından devrolan birçok riskle girdik. Döviz cinsinden borçluluğumuz yüksek, enflasyon oranımız yüksek, döviz rezervlerimiz eskiye oranla daha düşük.

Sağlıklı ekonomi öngörülebilir ekonomidir. Öngörülebilirliğin eksikliği büyümenin önündeki en büyük engeldir. Hükümetin ortaya koyacağı öngörülebilir politikalar, ekonomide dengelenme sürecini hızlandıracaktır. Öngörülebilir ekonomi politikası, ekonominin sağlam temeller üzerinde durmasını sağlayacak, yatırım ortamını güçlendirecektir.

Geçen toplantıdaki temennimiz 2019 yılında ekonominin daha iyi bir hale gelmesiydi ancak 2019 yılının ilk ayında açıklanan ekonomik verilere baktığımızda daha çok çalışmalarımızın devam ettirilmesi gerektiğinin farkındayız.

Türkiye ekonomisinin hâlihazırda en yumuşak karnı enflasyondur. Makroekonomik değişkenlerin dengelenmesinin önündeki en büyük engel olan enflasyon rakamlarını incelediğimiz zaman 2018 yılının aralık ayında TÜFE'nin önceki aya göre %0,4'lük bir gerileme ile %20,3 seviyesine geldiğini ve Yİ-ÜFE oranının ise bir önceki aya göre %2,2'lik bir gerileme ile %33,64 seviyesine geldiğini görmekteyiz.

Yaz aylarına kadar enflasyonun alınan tedbirlerin etkisiyle aşağıya ineceğini düşünüyorum. Bu süreci iyi değerlendirsek yılın geri kalanında da enflasyonu kontrol ederek, YEP tahminlerine ulaşabileceğiz.

2018 Aralık ayına ait Yİ-ÜFE'yi oluşturan sektörler incelendiğinde ise bir önceki yılın aynı ayına göre en fazla artışın %75,02 ile enerji sektöründe ve %31,11 ile imalat sektöründe yaşandığı göze çarpmaktadır. Enflasyonun en büyük kısmı enerji fiyatlarından kaynaklanmaktadır. Bu açıdan sanayide kullanılan elektrik ve doğalgazda ÖTV'nin kaldırılması ve KDV'nin de %1'e indirilmesi sanayicilerimizin öz varlıklarını koruyabilmesi ve morallerin düzelmesi açısından önemi bir itici güç olacaktır. Bu KDV indirilecek KDV'den olduğu için maliyemizde gelir kaybı olmayacaktır. Önemli bir sorun, bankaların kredi hacminin azalması ve buna ilaveten yüksek kredi faizleri, reel sektörün likiditeye ulaşma imkânını zorlaştırmakta risk algısını arttırmaktadır. Bankacılık sektörü yurtiçi toplam kredi hacminde ve ekonomik büyümedeki değişimlerin paralellik arz ettikleri görülmektedir. Bu durum, Türkiye ekonomisinde kredi

genişlemesine dayalı, kısmen monetarist bir ekonomik büyüme modelinin uygulandığını düşündürmektedir.

Türkiye ekonomisinde finansal istikrarsızlık dönemi olarak ifade edebileceğimiz 2000-2001 yıllarında meydana gelen gelişmeler neticesinde yapılan reformlar ile birlikte 2002-2007 yıllarında yakalanan yüksek büyüme hızı ve ekonomik istikrar dikkat çekicidir. Söz konusu dönemde Türkiye’de yerleşik bankalar tarafından kullanılan krediler altı kat büyümüştür. Yine bu dönemde toplam kredilerin gayri safi yurtiçi hasılaya oranı yüzde 26’ dan yüzde 52’ye ulaşmıştır.

Türkiye’de 2008 Küresel Ekonomik Krizi’nden çıkış sürecinde uygulanan genişletici para ve maliye politikalarının etkisiyle, bankacılık sektörü tarafından yurtiçinde dağıtılan kredilerin yıllık artış hızı 2011’de %20’lerden %35’e yükselmiş, bunun bir sonucu olarak ekonomik büyüme %11.1 olarak gerçekleşmiştir.

Bugün ise, kredi büyüme hızı 2008 küresel kriz dönemindeki seviyeye gelmiştir. Bu ülkemiz büyüme rakamları açısından önemli bir risk unsuru olarak karşımızda durmaktadır. Banka kredilerindeki yavaşlama aynı zamanda reel kesimdeki ekonomik aktivitelerin yavaşlamasının temel kaynağı olmaktadır. Başka bir ifade ile bankaların kullandıkları kredi imkânları ne kadar daralırsa ekonomideki daralmada o derece artmaktadır. Şunu da ilave etmek isterim özel sektörün kamu alacaklarının ödenmesi de likidite rahatlaması açısından aynı etkiyi gösterecektir.

Diğer taraftan ekonomiye canlılık getirecek ve gerektiğinde piyasayı fonlaması gereken kurumlar olan bankaların geçen aya göre kullandırmış oldukları kredi miktarları incelendiği zaman kredi rakamlarındaki düşüş göze çarpmaktadır.

BDDK tarafından yayınlanan haftalık verilere göre Mali kesim dışında kullanılan krediler 2 trilyon 231 milyar 963 milyon TL seviyesine gerilemiştir. Bununla birlikte aynı dönemde kullanılan ticari krediler miktarında da 2 milyar 730 milyon TL azalış gerçekleşmiştir. Ülke ekonomimizin daralma yaşadığı bu dönemlerde tüketiciler ve sanayiciler olarak toplumun üzerine düşeni yapmasının yanında artık finans kesiminin de elini taşın altına koyması gerekliliği su götürmez bir gerçektir.

Ülkemizin 8-10 yılda bir karşılaştığı kırılganlığın giderilebilmesi için, ithal ettiğimizden daha fazla ihracat yapmamız, bunu gerçekleştirebilmek için de daha fazla üretmemiz gerekiyor. Ekonomi politikalarımızın üretim odaklı, ihracat odaklı olması gerekir.

Sanayi üretim endeksi, kapasite kullanım oranı ve perakende satış hacmi endeksi rakamları üretimde ve talepte daralmayı işaret etmekte, dördüncü çeyrekte büyüme rakamları muhtemelen sınırlı bir

daralma beklentisini güçlendirmektedir. Buradan şunu anlıyoruz ki büyümenin itici gücü sanayi sektörüdür.

Yeni bir büyüme hikâyesi yazılması gerekiyor ise bu hikâyenin; ilk adımı, ithal ettiğimiz ürünlerin rekabetçi olanların yerli üretimi desteklenmelidir. İkinci adım, daha teknolojik ürünle üretmemiz gerekir. Üçüncü adım ise, verimliliği arttırmamız gerekir. Sizlere her fırsatta dile getirdiğim verimlilik noktasında problemimiz var. KOBİ'lerimiz ile büyük işletmelerimiz arasındaki verim farkının TÜİK verilerine göre 5,1 kat olduğu söyleniyor. Firmalarımızın da yüzde 99,8'i KOBİ olduğuna göre Türkiye'nin ciddi bir verimlilik sorunu var demektir. Verimlilik artışı, yaratıcı düşünmeyi teşvik eden teknoloji çağına uyum sağlayabilecek yeni nesilleri yetiştirebilmemize ve dijitalleşmeye yönelik adımlar atarak sanayideki dönüşümle sağlanacaktır. Verimliliği arttırmak için ASO olarak Model Fabrika projesini hayata geçirerek, yazılım komitesinin desteğiyle sanayide kullanılan yazımları yerli ve milli olarak üretmeye çalışıyoruz.

2019 yılında daralmanın azalmasını beklemekteyiz ancak son açıklanan PMI endeksi, kapasite kullanım oranı, sanayi üretim endeksi ve güven endeksleri hala beklentilerin aşağı yönde olduğu sinyali vermektedir.

Bütün bu söylediklerimizin gerçekleşebilmesi için, firmaların karlılıklarını arttırmamız ve ölçeğini büyütmemiz gerekir. Firma karlılıklarının ve ölçeklerinin artması Ar-ge ve inovasyon yapabilirliğini de arttıracaktır.

Geçmiş yıllarda da yaşadığımız kur düzeltmelerinde olduğu gibi, ihraç edilen mal miktarında yükseliş ve buna karşılık ithal edilen mallarda bir düşüş gerçekleşmektedir. Rakamlara göre ihraç ettiğimiz ürünlerden daha düşük gelir sağlarken ithal ettiğimiz ürünlere daha yüksek tutarda ödeme yapmış durumdayız. Bu nedenle üretilen ürünlerde dışa bağımlılığımızı azaltacak önlemlerin alınması gerekliliği kaçınılmaz bir gerçektir.

Yükselen maliyetler neticesinde işsizlik rakamlarında da artış gözlenmektedir. 2018 yılı Ekim ayına ait işsizlik oranı %11,6 olarak gerçekleşmiştir. 3 milyon 788 bin işsiz 1 milyon 50 bini Yükseköğretim mezunlarından oluşmaktadır. Üniversite mezunu işsizlerin bu kadar fazla olmasının yanında sanayicilerin ara mesleklere kalifiye eleman bulamaması da ülkemizin bir gerçeğidir. Bu mezunlarımızın meslek yetiştirme programları ile eğitilmeleri ve iş dünyasına kazandırılmaları gerekmektedir.

Daha önce yapılandırılan vergi ve SSK borç yapılandırmalarında süre ve taksit sayılarının arttırılması ve sürelerinin uzatılması sanayicimizi rahatlatacaktır. İstidam üzerine yüklenen işsizlik fonu ve muhtasar gibi ödemelerin mayıs ayına kadar tatil edilmesi işletimlerin istihdamı koruması için çok faydalı olacaktır.

Diğer önemli bir konu da daralan ekonomide güven sorunu ve likidite sıkışıklığının ortadan kaldırılması için, bankaların ticari kredi kartı limitlerinin arttırılmasıdır. Özellikle ticari ilişkilerde ortaya çıkan güvensizlik ortamından çek-senet ve açık hesap gibi araçlarla ticari faaliyetler yerine getirilememektedir. Bu güvenin yeniden sağlanabilmesi için güvenli bir araç olan ticari kredi kartlarının limiti arttırılmalıdır. Bu aynı zamanda ticari işlemler kayıt altına alacağından vergi toplama gücünü arttıracaktır.

Bankaların bu limit artışına istekli olması için KGF'nin desteği önemlidir. Ekonominin normal döngüsüne kavuşana kadar ticari kredi kartlarından karşılık alınmaması yâda cüzi bir rakam talep edilmesi daralan ekonomide önemli bir avantaj sağlayacaktır.

Özellikle ülkemizde kullanılan kredi kartları yabancı menşeli olduğundan Troy'un yaygınlaştırılması yerli ve milli olma açısından önemlidir.

Bankalar ticari kredi kartlarında harcama yeri açısından sınırlama yapabilme imkânına sahiptir. Limiti yükseltile ticari kredi kartlarının faaliyet alanı ile ilgili alımlarda kullanılması için bankalar gerekli tedbiri alabilir.

Küreselleşen dünyada dış dünyada yaşanan olumsuzluklarda etkilenmememiz mümkün değildir ancak önemli olan dışarıda yaşanan olumsuzlukları kendi lehimize çevirebilecek adımların atılabilmesidir. Bu hafta Davos'ta gerçekleştirilen 49. Dünya Ekonomik Forumuna ticarete korumacılık, iklim değişikliği, eşitsizliğin artması ve küresel sistemin geleceğine dair kaygılar damga vurdu. 2018 yılında özellikle ABD'nin gerçekleştirdiği ticarete korumacılık faaliyetleri sonucunda ticaret savaşları varlığını iyice hissettirmiş ve bundan ülkemiz de oldukça etkilenmiştir. Özellikle ABD ve Çin arasında yaşanan ticaret savaşları, İngiltere'nin AB'den çıkma süreci, Suriye'de yaşanan siyasi belirsizlik tüm dünya ülkelerinin sorunu haline gelmiştir.

Sözlerime burada son verirken tekrar teşekkür ediyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum efendim.